

EFEKTY UCZENIA SIĘ I TREŚCI PROGRAMOWE DLA ZAJĘĆ

Kierunek: **Humanistyka w szkole - polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie**

Poziom studiów: **Studia drugiego stopnia**

Nazwa zajęć: **Warsztat badawczy historyka starożytności**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę i wyobrażenie, co rozumiemy pod pojęciem warsztatu badawczego historyka starożytności;
2. posiada wiedzę o podstawowych bibliografiach, encyklopediach i słownikach wykorzystywanych w warsztacie badawczym historyka starożytności;
3. posiada wiedzę o podstawowych metodach pracy ze źródłami starożytnymi;
4. posiada wiedzę na temat możliwości wykorzystania materiału źródłowego w warsztacie badawczym historyka starożytności;
5. zna główne wyznaczniki edycji i redakcji tekstu naukowego dotyczącego epoki starożytnej oraz wie, jak sporządza się różne typy przypisów i bibliografii.

w zakresie umiejętności:

1. stosuje podstawy warsztatu pracy badacza historii starożytnej;
2. potrafi korzystać z internetowych baz katalogowych bibliotek i archiwów w poszukiwaniu materiałów z zakresu starożytności;
3. potrafi wykonać kwerendę źródłową w ośrodkach bibliotecznych w zakresie wskazanego obszaru badań;
4. potrafi opatrywać redagowane teksty wymaganym aparatem krytycznym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa zabierać głos w dyskusji naukowej;
2. jest gotów/gotowa samodzielnie poszerzać swoją wiedzę i kompetencje zawodowe.

Treści programowe dla zajęć:

Metody pracy z tekstem źródłowym do historii starożytnej.

Krytyczna analiza przykładowego materiału źródłowego.

Źródła do badań nad historią starożytną Wschodu oraz Grecji i Rzymu.

Literatura, czasopisma i zasoby internetowe przydatne w badaniach historycznych.

Zasady korzystania z archiwów i bibliotek (także cyfrowych).

Obszary badawcze historii starożytnej.

Formułowanie tematu pracy magisterskiej z zakresu historii starożytnej.

Nazwa zajęć: **Język angielski**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna słownictwo specjalistyczne właściwe dla studiowanego kierunku studiów;
2. zna różne rodzaje tekstów ustnych i pisemnych oraz materiałów audiowizualnych właściwych dla danego kierunku, rozumie ich treść;
3. rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz zna sposoby samokształcenia językowego w celu osiągnięcia sukcesu zawodowego;
4. zna elementy języka akademickiego właściwego dla studiowanego kierunku.

w zakresie umiejętności:

1. czyta ze zrozumieniem teksty specjalistyczne w języku angielskim, związane z kierunkiem studiów; potrafi zrozumieć znaczenie głównych wątków przekazu, porządkować fakty i wyciągać wnioski;
2. posługuje się językiem angielskim na poziomie B2 plus ESOKJ w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym przygotowanie wystąpień i form pisemnych z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla studiowanego kierunku studiów;
3. potrafi odszukać i zastosować przydatne informacje z literatury fachowej w języku angielskim oraz samodzielnie je analizować;
4. potrafi skutecznie stosować podstawową terminologię w języku angielskim właściwą dla kierunku studiów;
5. potrafi uczestniczyć w debacie/panelu dyskusyjnym, argumentując swoje stanowisko w sposób jasny, przekonujący i logiczny;
6. rozumie potrzebę samokształcenia w zakresie pogłębiania znajomości języka specjalistycznego z uwzględnieniem różnych metod.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa dostrzegać i szanuje poglądy i stanowiska odmienne od własnych oraz prowadzi polemiki w sposób etyczny i kulturalny;
2. jest gotów/gotowa współdziałać w grupie, akceptując różnorodność postaw i opinii oraz budując relacje oparte na poszanowaniu wielokulturowości;
3. jest gotów/gotowa uczestniczyć w życiu akademickim, zawodowym i społecznym, dzieląc się wiedzą i ją popularyzując.

Treści programowe dla zajęć:

Analiza wybranych tekstów i artykułów naukowych związanych z kierunkiem studiów.

Rozwijanie umiejętności językowych na poziomie B2+.

Wypowiedź ustna o charakterze akademickim. Wystąpienia publiczne, prezentacje, raporty, debaty, panele dyskusyjne. Zwracanie szczególnej uwagi na język wypowiedzi, logikę wywodu, zwroty niezbędne do prowadzenia dyskursu, korzystanie z zasobów internetu i innych środków audiowizualnych. Doskonalenie poprawności gramatycznej, leksykalnej i wymowy.

Tłumaczenie tekstów naukowych i popularnonaukowych z języka angielskiego na polski, zwracanie uwagi na różnice stylistyczne i formalne pomiędzy językiem polskim i angielskim, ćwiczenie określonych strategii przekładowych.

Uwrażliwienie na problemy współczesnego świata i kształtowanie umiejętności wyrażania opinii na bieżące tematy polityczne i społeczne, kulturowe i gospodarcze.

Pogłębianie, rozszerzanie i usystematyzowanie wiedzy zgodnej z kierunkiem studiów i umiejętność wyrażania jej w języku angielskim

Tematyka i słownictwo właściwe dla kierunku studiów. Dobór tematów i materiałów pozostaje w gestii prowadzącego.

Nazwa zajęć: **Badania literackie I**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna różne przedmioty badań literackich;
2. zna metody badań literackich wypracowanych w różnych epokach.

w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętność krytycznej lektury tekstów naukowych z zakresu humanistyki (także w języku obcym), dyskusowania o nich i korzystania z nich w samodzielnym opracowywaniu zagadnień literackich i kulturowych;
2. potrafi określić przedmiot i cel własnych badań literackich oraz skoordynować je z odpowiednimi metodami badawczymi;
3. potrafi zaprezentować i uzasadnić własne stanowisko w dyskusji na tematy ogólnohumanistyczne.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych;
2. ma świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich.

Treści programowe dla zajęć:

Metody, metodologia, teoria w naukach humanistycznych: rozróżnienia terminologiczne.

Interdyscyplinarność w badaniach literackich.

Przedmiot(-y) badań literackich, np.: tekst, dokument, utwór, dzieło; epoka literacka, proces historycznoliteracki, styl literacki, prąd literacki, konwencja literacka, gatunek literacki; system literacki, kultura literacka, komunikacja literacka, instytucje życia literackiego; twórca/autor, odbiorca/czytelnik, recepcja literatury, przekład literacki.

Analiza tekstu: filologiczna, strukturalna, semiotyczna, krytyczna analiza dyskursu.

Sposoby przeprowadzania i znaczenie kwerend w badaniach literackich (biblioteki i czytelnie, archiwa publiczne i prywatne, zasoby cyfrowe).

Osoba twórcy w badaniach literackich (biografizm, krytyka personalistyczna).

Komparatystyka literacka i badania intertekstualne.

Perspektywa socjologiczna w badaniach literackich (np. komunikacja literacka, czytelnicy i czytelnictwo, instytucje życia literackiego); metoda studium przypadku.

Perspektywa kulturowa i antropologiczna w badaniach literackich.

Sztuka interpretacji dzieła literackiego.

Narzędzia cyfrowe w warsztacie literaturoznawczym (np. badania korpusowe, distantreading, stylometria).

Nazwa zajęć: Badania literackie II

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. na poziomie pogłębionym ma wiedzę o kierunkach w badaniach literackich XIX, XX i XXI wieku;
2. zna towarzyszące kierunkom w badaniach literackich XIX, XX i XXI wieku koncepcje teoretyczne i terminologię specjalistyczną.

w zakresie umiejętności:

1. wykorzystuje różne perspektywy badawcze w analizie i interpretacji utworów oraz innych zjawisk literackich;
2. stosuje wybrane teorie i metody we własnym projekcie badawczym, uzasadniając ich przydatność.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma wysoko rozwiniętą świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych;
2. ma głęboką świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich;
3. jest gotów/gotowa krytycznie wartościować znaczenie i przydatność różnych perspektyw badawczych w analizie i interpretacji utworów oraz innych zjawisk literackich.

Treści programowe dla zajęć:

Związki refleksji literaturoznawczej z innymi dziedzinami humanistyki (XIX, XX i XXI wiek) – wprowadzenie.

Przełom romantyczny (wczesnoromantyczne koncepcje poezji i języka poetyckiego, programy, manifesty, polemiki) i koncepcja korespondencji sztuk a myśl teoretyczna i filozoficzna o literaturze.

Romantyczne koncepcje teoretycznoliterackie i estetyczne – jenajczycy, Hegel, romantyczna hermeneutyka (Schleiermacher i inni), teorie powieści. Ich polska recepcja w XIX wieku oraz wpływ na późniejsze teorie.

Pozytywistyczne teorie literatury (i kultury): biografizm, genetyzm, socjologizm, psychologizm, ewolucjonizm, nomotetyzm.

Przełom antypozytywistyczny: symbolizm i ekspresjonizm wczesnego modernizmu, idiografizm, hermeneutyka Diltheya, filozofie życia, intuicjonizm Bergsona.

XX i XXI-wieczne teorie i metodologie wobec romantyzmu, pozytywizmu i modernizmu: psychoanaliza, krytyka tematyczna, warszawska szkoła idei, dekonstrukcja, feminizm, postkolonializm. Kulturowa teoria literatury oraz francuska genetyka tekstów i krytyka genetyczna (eksplorowanie wielkich spuścizn literackich dziewiętnastowiecznych pisarzy).

Ujęcia ergocentryczne w badaniach literackich XX wieku – charakterystyka ogólna (analiza formalna i strukturalna, close reading, krytyka tematyczna, sztuka interpretacji, ujęcia archetypowe i mitogenetyczne).

Fenomenologiczna koncepcja słowa, percepcji i dzieła literackiego.

Orientacja strukturalno-semiotyczna w badaniach nad literaturą i kulturą (ze szczególnym uwzględnieniem dorobku polskiego).

Koncepcje teoretyczne Michela Foucaulta i ich znaczenie dla humanistyki współczesnej.

Dekonstrukcja i dekonstrukcjonizm w kontekście poststrukturalizmu; ich aspekt antropologiczno-społeczny.

Psychoanaliza i neopsychoanaliza w badaniach literackich.

Epoka „zwrotów” (lingwistyczny, narratywistyczny, performatywny, kulturowy, etyczny i in.) w humanistyce współczesnej i jej przejawy na gruncie badań literackich – charakterystyka ogólna i wybrane nurty.

Postkolonializm w badaniach literackich; polskie badania dyskursów postzależnościowych.

Krytyka feministyczna, studia genderowe i teoria queer w badaniach literackich.

Posthumanizm i postsekularyzm w literaturoznawstwie przełomu XX i XXI wieku.

Nazwa zajęć: Laboratorium pedagogiczne: przygotowanie do praktyk w szkole ponadpodstawowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. rozumie specyfikę pracy wychowawczej z młodzieżą; zna dobre praktyki w tym zakresie;
2. zna współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży i ich konsekwencje dla jednostek i środowiska szkoły (agresja, przemoc, uzależnienia);
3. rozumie znaczenie współpracy nauczyciela/szkoły z rodziną ucznia oraz środowiskiem lokalnym. Potrafi zaplanować spotkanie oraz rozmowę z rodzicami;
4. zna podstawowe regulacje prawne z zakresu pracy placówek oświatowych oraz doradztwa zawodowego w systemie edukacyjnym ze szczególnym uwzględnieniem zadań wychowawcy klasy.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi znaleźć i i wykorzystać zasoby przydatne w procesie wspierania uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotowy/gotowa do krytycznej refleksji nad własnym profesjonalnym warszatem nauczyciela-wychowawcy;

2. jest gotowy/gotowa do podejmowania współpracy z nauczycielami, specjalistami, rodzicami na rzecz wsparcia uczniów i szkoły w rozwoju.

Treści programowe dla zajęć:

Specyfika, obszary i zasady prowadzenia pracy wychowawczej z klasą w szkołach ponadpodstawowych. Praktyczne rozwiązania w pracy wychowawczej (p. program Golden Five).

Przemoc, agresja, uzależnienia – przejawy w środowisku szkolnym. Przeciwdziałanie i profilaktyka.

Partnerstwo edukacyjne: szkoła- rodzina-środowisko lokalne. Relacje nauczyciel-uczeń-rodzice.

Regulacje prawne z zakresu doradztwa zawodowego w systemie edukacyjnym. Wychowawca w roli doradcy.

Zasoby przydatne w procesie wspierania uczniów, w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej. Narzędzia, przydatne w procesie odkrywania i rozwijania potencjału uczniów.

Nazwa zajęć: Dydaktyka historii cz. 2 (ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie podstawy prawne i merytoryczne przeprowadzania egzaminu maturalnego z historii.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi krytycznie analizować wybrane arkusze maturalne;

2. potrafi krytycznie analizować wybrane przypadki pracy szkół z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

3. potrafi wyszukiwać i krytycznie ustosunkować się do oferty edukacyjnej wybranych placówek muzealnych pod kątem ich wykorzystania w edukacji historycznej na etapie szkoły ponadpodstawowej (zajęcia pozaszkolne);

4. potrafi podać przykłady roli nauczycieli, szkoły i rodziców/opiekunów w rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień historycznych uczniów oraz zaprojektować konkretne sposoby indywidualizacji pracy z uczniem zdolnym na lekcjach historii;

5. potrafi zaprojektować metody pracy na lekcji historii w ramach tzw. sztuki skutecznego uczenia się;

6. potrafi podać przykłady zajęć pozalekcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem zasad działania i sposobów pracy szkolnego koła historycznego (roczny plan pracy);

7. potrafi, na podstawie własnych propozycji/obserwacji/doświadczenia podać przykłady dobrych praktyk w zakresie nauczania-uczenia się historii w szkole ponadpodstawowej (case studies);

8. potrafi rozróżnić edukację formalną i nieformalną na przykładzie konkretnych form.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do krytycznego analizowania własnych obserwacji/doświadczeń w rozwiązywaniu problemów/zagadnień związanych z uczniem z SPE i edukacją pozalekcyjną/pozaszkolną;

2. jest gotów/gotowa do wdrażania poznanych rozwiązań w zakresie problemów/zagadnień związanych z uczniem z SPE i edukacją pozalekcyjną/pozaszkolną.

Treści programowe dla zajęć:

Prawne i merytoryczne podstawy przeprowadzania egzaminu maturalnego.

Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Zajęcia pozaszkolne - oferta edukacyjna wybranych placówek muzealnych (szkoła ponadpodstawowa)

Uczeń zdolny. Rola nauczycieli, szkoły i rodziców w rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień historycznych uczniów. Indywidualizacja pracy z uczniem zdolnym na lekcjach historii (cele, treści, strategie) – szkoła ponadpodstawowa.

Sztuka skutecznego uczenia się.

Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne - szkolne koło historyczne

Dobre praktyki w nauczaniu uczeniu się historii (szkoła ponadpodstawowa) — case studies

Edukacja formalna i nieformalna

Nazwa zajęć: Język niemiecki

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętności leksykalne w języku niemieckim zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2 +, które potrafi adekwatnie wykorzystać do konkretnych sytuacji komunikacyjnych;

2. potrafi stosować objęte przedmiotem konstrukcje gramatyczne adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej zakresie przewidzianym przedmiotem;
3. potrafi zrozumieć i formułować w języku niemieckim dłuższe wypowiedzi ustne o tematyce ogólnej, a w szczególności o tematyce specjalistycznej z zakresu językoznawstwa, prezentacja monologowa, negocjacje – wypowiedź argumentacyjna, dyskusja, debata, wywiad;
4. potrafi skutecznie i poprawnie, zarówno pod względem norm językowych jak i umiejętności dyskursywnych, uczestniczyć w komunikacji pisemnej z elementami języka specjalistycznego przewidzianej dla poziomu B2+ w Europejskim systemie opisu kształcenia językowego;
5. potrafi samodzielnie posługiwać się różnymi źródłami informacji dotyczących słownictwa i gramatyki języka niemieckiego w zakresie wykraczającym poza treść nauczania; potrafi samodzielnie wyszukiwać i pracować z niemieckojęzycznymi artykułami naukowymi.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 1:

Słownictwo w zakresie zgodnym z wymogami określonymi dla poziomu B2+.

Semestr 1:

Fenomeny gramatyczne w języku niemieckim zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+.

Semestr 2:

Adekwatne słownictwo i fenomeny gramatyczne objęte treściami kształcenia i niezbędne do produkowania wypowiedzi ustnych z uwzględnieniem języka specjalistycznego.

Semestr 2:

Zasady oraz środki wyrazu właściwe dla produkowania wypowiedzi pisemnych przewidzianych dla poziomu B2+, takich jak: korespondencja, teksty naukowe, teksty specjalistyczne.

Nazwa zajęć: **Laboratorium literatury XII-XVIII wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posiada pogłębioną wiedzę na temat historii literatury i przebiegu procesu historycznoliterackiego w epokach objętych programem zajęć;
2. posiada pogłębioną wiedzę na temat wybranych zagadnień szczegółowych, sproblematyzowanych w składających się na zajęcia mikromonograficznych cyklach tematycznych;
3. zna najważniejsze tendencje uwidaczniające się we współczesnych badaniach literackich nad zjawiskami i zagadnieniami objętymi programem zajęć, zna różnorodne narzędzia i metody poznawcze w nich wykorzystywane.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi czytać literaturę w trzech porządkach: a) wydarzenia (dzieła i autora), b) koniunktur (wyznaczających kontekst macierzysty dzieła: formacji, epoki, prądu), c) „długiego trwania” (usytuowania dzieła w postrzeganym jako całość procesie przemian literatury i kultury polskiej, zwłaszcza wobec tradycji i jako tradycji dla epok późniejszych), potwierdzając tym samym świadomość historyczności i procesualności zjawisk literackich oraz kulturowych;
2. potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę do analizy i interpretacji zjawisk estetycznoliterackich objętych programem zajęć oraz do wyjaśniania zależności między nimi, wykorzystując w tym celu adekwatne narzędzia i metody;
3. potrafi interpretować dzieła literackie i zjawiska historycznoliterackie w ich relacji z wydarzeniami i procesami historycznymi, sytuując je we właściwym dla nich kontekście filozoficznym, społecznym, kulturowym oraz w powiązaniu z innymi sztukami;
4. uwzględni modalności interpretacyjne wynikające z zastosowania w procedurach lekturowych różnych narzędzi i języków badawczych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa dostrzegać znaczenie epok objętych programem zajęć jako tradycji dla współczesności, jest gotów/gotowa wykorzystywać wiedzę i umiejętności zdobyte podczas zajęć do samodzielnej, krytycznej refleksji nad uwarunkowaniami własnej teraźniejszości.

Treści programowe dla zajęć:

Dzieła literatury polskiej epok średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Proces historycznoliteracki w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia (oraz jego podstawowe jednostki: formacje, epoki, prądy, nurty, style, gatunki).

Metarefleksja estetycznoliteracka w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia (w tym: doktryny literackie i poglądy na temat literackości, autotematyzm literatury, poetyki sformułowane, podstawowe pojęcia i kategorie estetyczne, retoryka jako teoria i praktyka komunikacyjna).

Literatura polskiego średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia na tle porównawczym (wobec innych literatur europejskich).

Literatura polskiego średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia wobec tradycji antycznej i biblijnej. Literatura średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia jako tradycja dla epok późniejszych (oraz rola tej tradycji we współczesności).

Filozoficzne, społeczne i kulturowe konteksty literatury w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Literatura średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia wobec zjawisk i procesów historycznych (zwłaszcza w odniesieniu do dziejów Królestwa

Polskiego i Rzeczypospolitej Obojga Narodów) oraz innych zjawisk kulturowych (jak np. humanizm, reformacja i kontrreformacja, sarmatyzm, oświecenie).

Życie literackie, instytucje kulturotwórcze oraz geografia literacka w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Literatura wobec piśmiennictwa, piśmienność i oralność oraz dwujęzyczność literatury epok średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Literatura średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia wobec innych sztuk.

Literatura renesansu, baroku i oświecenia w ujęciu paradygmatycznym (tj. jako wspólnota: wzorca literackości i wyobrażeń teoretycznych na temat literatury, pojęć i kategorii estetycznoliterackich oraz ich presupozycji filozoficznych, sytuacji komunikacyjnych i uporządkowań genologicznych).

Warsztat badawczy współczesnego historyka literatury średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia (pryncypia filologiczne, instrumentarium pojęciowe, narzędzia i metody poznawcze, odniesienia do współczesnych dyskursów i metodologii nauk humanistycznych).

Szkoły, nurty i tradycje polskich (w tym poznańskich) badań historycznoliterackich nad literaturą średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia, obecny stan badań oraz ich tendencje rozwojowe (w odniesieniu do wybranych zagadnień).

Nazwa zajęć: Praktyka psychologiczno-pedagogiczna w szkole ponadpodstawowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę dotyczącą organizacji, struktury i funkcjonowania szkoły ponadpodstawowej;
2. zna i rozumie organizację, statut i plan pracy szkoły ponadpodstawowej, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
3. zna i rozumie zadania i obowiązki nauczyciela w szkole ponadpodstawowej (także w zakresie zapewniania uczniom bezpieczeństwa).

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze w szkole ponadpodstawowej;
2. potrafi wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów w szkole ponadpodstawowej;
3. potrafi wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas w szkole ponadpodstawowej;
4. potrafi wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań wychowawczych nauczycieli w szkole ponadpodstawowej, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
5. potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze w szkole ponadpodstawowej pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
6. potrafi analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk w szkole ponadpodstawowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

Treści programowe dla zajęć:

Organizacja pracy szkoły ponadpodstawowej:

- zadania charakterystyczne dla placówki danego typu,
- środowisko działania szkoły (struktura organizacyjna oraz zadania i rola poszczególnych podmiotów procesu kształcenia, w tym dyrektora szkoły, pedagoga/psychologa szkolnego, rady pedagogicznej, wychowawcy),
- organizacja pracy szkoły: kultura organizacyjna szkoły (procedury; dokumentacja i obieg dokumentów; rodzaje dokumentów, dokumenty prawa wewnątrzszkolnego),

- bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią – procedury,
- rola i zadania działających w szkole społecznych organów.

Organizacja i zadania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole ponadpodstawowej:

- zadania psychologa i pedagoga i ich realizacja,
- regulacje prawne dot. pomocy-psychologiczno-pedagogicznej oraz analiza dokumentów szkolnych,
- realizacja zasad edukacji włączającej w szkole ponadpodstawowej,
- współpraca pedagoga i psychologa z nauczycielami,
- specyfika trudności wychowawczych w szkole ponadpodstawowej.

Specyfika pracy nauczyciela i wychowawcy klasy w szkole ponadpodstawowej:

- obowiązki wychowawcy klasy (warsztat pracy nauczyciela-wychowawcy, dokumentacja pracy z wychowawczej, sprawozdania, analizy),
- praca wychowawcza nauczyciela przedmiotowego,
- pozalekcyjna oferta szkoły (koła zainteresowań, przerwa, organizacja wycieczek szkolnych i wyjść klasowych).

Nazwa zajęć: Laboratorium psychologiczne: ewaluacja praktyk w szkole ponadpodstawowej
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętności oraz jest gotów wykorzystywać zdobytą wiedzę psychologiczną w celu analizy zdarzeń (w oparciu o sytuacje obserwowane i opisane na praktykach, w tym związane z trudnościami rozwojowymi i związanymi ze zdrowiem psychicznym (np. dysharmonie i zaburzenia rozwojowe, zaburzenia zachowania, obniżenie nastroju, depresja itp.);
2. potrafi projektować i autoewaluować ścieżkę własnego rozwoju, zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa podejmować autorefleksję nad własnym rozwojem zawodowym, potrzebami i celami w procesie identyfikacji z rolą nauczyciela;
2. jest gotów/gotowa do wrażliwego rozpoznawania etycznych aspektów pracy nauczyciela ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji komunikacyjnych.

Treści programowe dla zajęć:

Refleksja na temat dotychczasowego kształcenia psychologiczno-pedagogicznego (wiedzy, umiejętności doświadczeń z praktyki) odniesienie do indywidualnych potrzeb i wartości studenta i przyszłego nauczyciela (osobiste odniesienie, uwewnętrznienie treści).

Rozpoznanie i analiza powiązań między treściami realizowanymi na różnych przedmiotach psych-ped, wspieranie tworzenie umysłowej mapy całości, zintegrowanie treści – jako przykład analiza sytuacji trudnych (trudności rozwojowe i związane ze zdrowiem psychicznym (np. dysharmonie i zaburzenia rozwojowe, zaburzenia zachowania, obniżenie nastroju, depresja itp.).

Zasoby własne w pracy nauczyciela – projektowanie ścieżki własnego rozwoju, identyfikacja potrzeb i celów osobistych i zawodowych, metody i techniki samorozwojowe, kompetencje komunikacyjne.

Nazwa zajęć: Laboratorium literatury XIX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna dzieła literatury polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski oraz sytuuje je w procesie rozwojowym literatury rodzimej i na tle literatury powszechnej oraz w relacjach z ówczesną kulturą, nauką, wydarzeniami historycznymi, kontekstami biograficznymi, przemianami w sferze idei, a także cywilizacyjnymi i obyczajowymi;
2. zna przemiany języka literatury (od wczesnego romantyzmu po pierwsze próby futurystyczne) oraz form literackich;
3. ma wiedzę z zakresu dziewiętnastowieczną estetyki, w tym o związki literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski z innymi sztukami;
4. posiada wiedzę z zakresu elementów uniwersalnych i cech wyjątkowych (rodzimych) w literaturze polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski, a także wie, jak wskazać i zanalizować przykłady obecności kultury wymienionych okresów w wieku XX i XXI.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi interpretować dzieła literatury polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski z uwzględnieniem kontekstów określonych w efekcie W1;
2. sporządza pracę pisemną związaną tematycznie z literaturą romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa krytycznie oceniać odbierane treści i jest gotów/gotowa poszerzać swoją wiedzę;
2. jest gotów/gotowa doceniać dorobek poprzednich epok, jest gotów/gotowa do zachęcania innych, przede wszystkim uczniów i uczennice, do ich poznania.

Treści programowe dla zajęć:

Dzieła literatury polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski w ich usytuowaniu w procesie rozwojowym literatury rodzimej i na tle literatury powszechnej; szczegółowy przebieg procesu historycznoliterackiego w latach 1795–1918: formacje, epoki, kierunki, prądy, style na szerokim tle przekształceń kultury i różnorodnych zjawisk z jej dziejów, takich jak odkrycia geograficzne i naukowe, ewolucjonizm, scjentyzm, teorie paranaukowe, magnetyzm, ezoteryzm, ruchy religijne, narodowe, polityczne, społeczne, emancypacyjne, organicyzm, utylitaryzm, pragmatyzm, socjalizm, neurozyzm, dekadentyzm i in.

Indywidualna, grupowa, pokoleniowa, narodowa świadomość twórcza wobec mód, prądów, ideologii, ruchów uniwersalistycznych (lokalność, regionalizm, krajowość, różne postacie patriotyzmu, panslawizm, pangermanizm, europejskość, kosmopolityzm, internacjonalizm, „wszechświatowość”). Aspekty literackie dziewiętnastowiecznej geografii kulturowej. Zróżnicowanie terytorialne literatury ze względu na przynależność państwową i status polityczny (poszczególne zabory, ziemie zabrane), literatura krajowa; literatura emigracyjna; literatura zsyłkowa. Gruntowny obraz życia literackiego, ośrodków i instytucji (m.in. czasopisma, kawiarnie literackie, polonistyki uniwersyteckie) romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski.

Przemiany języka literatury – od wczesnego romantyzmu po pierwsze próby futurystyczne; poszerzanie skali wyrazowej, język literatury a teorie pochodzeniu języka, utopia języka pierwotnego; koncepcja metasłowa; ekspansja języka naukowego; absorpcja idiolektów i dialektów, spory o stosunek języka literackiego do gwar, upotocznienie; poszukiwania lingwistyczne u progu Młodej Polski i ich dalsze konsekwencje; wirtuozeria językowa, język poetycki jako antyteza języka potocznego; język publicystyki a język krytyki i jego różnicowanie się; język a forma literacka; reakcja na cenzurę, rozwój języka ezopowego a literatura.

Przemiany form literackich w porządku ewolucji i zerwania; romantyczne źródła idei oryginalności w sztuce, reakcje na nią i reinterpretacje; zmiany w rozumieniu generalistów takich, jak poezja i proza; zjawiska liryzacji prozy, dramatyzacji i epizacji liryki, hybrydyczność rodzajowa i gatunkowa; dekompozycja i próby rekonstruowania poetyki klasycznej; nowe gatunki, style, terminy; zdobycze naukowe a poszukiwania formalne w literaturze; powieść eksperymentalna; rozkwit literatury popularnej i służebnej i jej zróżnicowanie formalne; ekspansja tzw. „izmów” w 2 połowie XIX wieku; rozwój krytyki literackiej i artystycznej oraz eseistyki filozoficzno-estetycznej; fragmentaryczność a totalność dzieła sztuki; koncepcja dzieła otwartego a dążenie do zwartości kompozycyjnej; liryka czysta i poezja dyskursywna.

Przejawy synkretyzmu: romantyczny i młodopolski synkretyzm gatunkowy oraz towarzyszące mu procesy, ewolucja gatunków synkretycznych i jej uwarunkowania; romantyczny egzotyzm a młodopolski synkretyzm kulturowy; dziewiętnastowieczna myśl porównawcza, komparatyzm mitologiczny i religijny. Przemiany dziewiętnastowiecznej estetyki; pogłębiona charakterystyka szkół literackich, tendencji, prądów; ich zmienność i trwałość; sentymentalizm, gotycyzm, romantyzm, realizm, naturalizm, parnasizm, symbolizm, ekspresjonizm, franciszkanizm, odrodzenie klasyczne.

Wielopłaszczyznowe związki literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski z innymi sztukami (np. malarstwo, rzeźba, muzyka, teatr, opera, film); malarskość, a zwłaszcza muzyczność literatury; teorie i praktyki korespondencji, syntezy i separacji sztuk; zjawisko synestezji.

Biografie twórcze wybitnych pisarzy czasów porzoborowych wobec przemian obyczajowych, cywilizacyjnych, duchowych świadomościowych; zagadnienia identyfikacji narodowej, apostazji, konwersji; pokolenia literackie i przeżycie pokoleniowe; ugrupowania literackie, koła, koterie, kluby, cyganerie.

Egzystencjalny wymiar literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski (literatura jako wyraz doświadczenia egzystencjalnego, parenetyka, literatura a etyka).

Historia jako determinanta i kontekst zjawisk literackich w okresie porzoborowym (konspiracja, irredenta, karbonaryzm, wolnomysłicielstwo, rewolucja społeczna, narodnictwo, socjalizm, ruch narodowy, liberalizm, tradycjonalizm, młodokonserwatyzm, anarchizm); literatura jako wyraz przeżyć zbiorowych oraz źródło wzorców społecznych, katalizator procesu samouświadomienia narodowego, postaw patriotycznych lub różnych form buntu.

Literatura wobec koncepcji historycznych i historiozoficznych; historyzm romantyczny i eklektyzm; medievalizm dziewiętnastowieczny, renesansyzm, sarmatyzm, katastrofizm.

Romantyzm jako stan badań i stan świadomości; romantyczne i młodopolskie lektury Miłosza, Różewicza, Rymkiewicza; argumenty za i przeciw zmierzchowi paradygmatu romantycznego;

pozytywizm i Młoda Polska w koncepcjach badawczych i strategiach ideologicznych; geneza legendy młodopolszczyzny; pojęcie dziewiętnastowieczności wobec pojęcia modernizmu. Praca pisemna dotycząca literatury romantyzmu, pozytywizmu lub Młodej Polski, przygotowana zgodnie z regułami wybranej formy naukowej (recenzji naukowej, konspektu, biogramu, kalendarium adnotowanego lub in.)

Nazwa zajęć: Dydaktyka historii cz. 2 (wykład)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna obowiązującą „Podstawę programową kształcenia”, pod kątem realizacji zadań edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej oraz projektowania celów operacyjnych wybranej jednostki lekcyjnej;
2. zna w stopniu zaawansowanym i pogłębionym kategorie myślenia historycznego jako składowe zmieniającej się wraz z rozwojem nauki historycznej kompetencji dydaktycznej w ramach edukacji historycznej;
3. zna pojęcia i terminy historyczne właściwe dla edukacji na poziomie szkoły ponadpodstawowej;
4. zna adekwatne do zadań edukacyjnych strategie, metody i techniki nauczania historii i oceny na poziomie szkoły ponadpodstawowej;
5. zna cele i zasady wizualizacji oraz multimediatyzacji jako strategii kluczowych we współczesnej edukacji historycznej;
6. zna zasady kategoryzacji (na podstawie wiedzy o źródłach historycznych) zróżnicowanych materiałów źródłowych, w tym materiałów wizualnych, wykorzystywane na lekcjach historii na poziomie edukacji w szkole ponadpodstawowej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi stosować zróżnicowane źródła wiedzy historycznej (w tym materiały wizualne) na lekcjach historii na poziomie edukacji w szkole ponadpodstawowej;
2. potrafi analizować i oceniać zawartość merytoryczną i dydaktyczną podręczników szkolnych do historii;
3. potrafi zastosować w praktyce dydaktycznej etapy realizacji metody projektu i potrafi sformułować instrukcje do projektu badawczego/działania lokalnego o tematyce historycznej;
4. potrafi dokonać realizacji zajęć pozaszkolnych w placówkach edukacyjnych (muzeum, archiwum) oraz zastosować formy pracy pozalekcyjnej (wycieczka);
5. potrafi uzasadnić zastosowanie w praktyce adekwatne do zadań edukacyjnych strategie, metody i techniki nauczania historii na poziomie szkoły ponadpodstawowej;
6. potrafi dobrać i zastosować w praktyce edukacyjnej metody i narzędzia oceny i diagnozy osiągnięć uczniów odpowiednio do wykonywanych zadań dydaktycznych w szkole ponadpodstawowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do podejmowania dyskusji na tematy historyczne i dydaktyczne;
2. jest gotów/gotowa do dokonania krytycznej oceny własnej wiedzy i podejmowania wysiłku kształcenia i podnoszenia kompetencji;
3. jest gotów/gotowa inspirować uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz uświadamiać potrzebę otoczenia opieką dziedzictwa kulturowego.

Treści programowe dla zajęć:

Historyczna zmienność celów edukacji historycznej na przestrzeni wieków XVIII-XXI w ujęciu metodologicznym i historyczno-dydaktycznym.

Kształcenie świadomości historycznej i kultury historycznej oraz myślenia historycznego uczniów w szkolnym transferze wiedzy historycznej (w tym poprzez narrację podręcznikową) na poziomie szkoły ponadpodstawowej.

Strategie, metody i techniki kształcenia historycznego (w tym diagnozy i oceny osiągnięć uczniów) stosowane w szkołach ponadpodstawowych.

Struktura lekcji kreatorskiej oraz konstruowanie i organizacja zajęć pozalekcyjnych (w tym lekcje muzealne i wizyty studyjne w placówkach kultury) z perspektywy nauczania problemowego.

Kształcenie pojęć historycznych – metody i techniki wyjaśniania oraz utrwalania pojęć na poziomie szkoły ponadpodstawowej (w tym metody wizualizacji treści abstrakcyjnych i danych statystycznych).

Projekt edukacyjny i jego odmiany (badawczy i działania lokalnego) w szkole ponadpodstawowej jako metoda kształcenia samodzielności poznawczej oraz organizacji pracy samodzielnej i zespołowej.

Zróżnicowane środki dydaktyczne (w tym multimedialne i cyfrowe) oraz ich adekwatne zastosowanie w edukacji historycznej na poziomie szkoły ponadpodstawowej.

Rola muzeum we współczesnej edukacji humanistycznej - odmiany narracji muzealnej na przykładzie wybranych placówek muzealnych. Współczesne problemy animacji kultury historycznej na przykładzie wybranych projektów realizowanych w przestrzeni publicznej.

Przygotowanie, opracowanie i projektowanie programu szkolnej wycieczki historycznej jako projektu działania lokalnego z uwzględnieniem potrzeby popularyzacji dziedzictwa kulturowego oraz uświadamiania konieczności jego ochrony.

Nazwa zajęć: Laboratorium dydaktyki historii cz. 2: przygotowanie do praktyk zawodowych w szkole ponadpodstawowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna zasady dydaktyczne, sposób funkcjonowania i organizację pracy dydaktycznej realizowane przez szkołę ponadpodstawową w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia praktyk zawodowych.

w zakresie umiejętności:

1. stosuje w praktyce edukacyjnej uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu dydaktyki historii w szkole ponadpodstawowej;

2. stosuje w praktyce wiedzę metodyczną z zakresu historii w projektowaniu oraz realizacji lekcji i projektu edukacyjnego w szkole ponadpodstawowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa kształtować wybrane kompetencje kluczowe i kulturowe uczniów w zakresie edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej.

Treści programowe dla zajęć:

Zastosowanie uporządkowanej wiedzy szczegółowej z zakresu dydaktyki historii podczas praktyk w szkole ponadpodstawowej.

Zastosowanie podstawowej wiedzy nt. metodyki wykonywania typowych zadań, norm, procedur i dobrych praktyk w edukacji historycznej podczas praktyk w szkole ponadpodstawowej.

Zastosowanie wiedzy nt. kompetencji kluczowych i kulturowych w zakresie edukacji historycznej podczas praktyk w szkole ponadpodstawowej.

Nazwa zajęć: Znaczenie w języku i tekście

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie przedmiot badań semiotyki i semantyki językoznawczej, zna właściwą terminologię językoznawczą;

2. zna różne koncepcje znaczenia i ich wpływ na sposoby badania znaczenia w języku, w tym we frazeologii i onomastyce;

3. zna i rozumie zmiany znaczeniowe w języku oraz ich przyczyny;

4. zna koncepcje kategoryzacji i sposoby przesunięć w obrębie kategoryzacji wybranych pojęć związane z ich funkcjonowaniem w różnych dyskursach;

5. zna różnice między stereotypem a prototypem, umie wskazać zmiany w obrębie wybranych stereotypów i ich przyczyny;

6. wie, jak definiować metafory i metonimii w badaniach językoznawczych, zauważa odmiennosć w postrzeganiu metafory w badaniach literaturoznawczych i językoznawczych.

w zakresie umiejętności:

1. analizując wybrany tekst, potrafi odczytać sposób profilowania wybranych pojęć, ich wartościowanie, a także nacechowanie emocjonalne;

2. potrafi wykorzystać w analizie tekstu, w którym uwzględni cechy kulturowe, koncepcję ram interpretacyjnych;

3. rozpoznaje i wskazuje relacje między systemem onimicznym a kulturą;

4. potrafi czytać artykuły dotyczące różnych sposobów analizy i interpretacji wybranych tekstów, dyskutując z przyjętymi założeniami; wskazywać ich zastosowanie w praktyce;

5. potrafi powiązać wiedzę z zakresu językoznawstwa z elementami wiedzy historycznoliterackiej i teorii literatury, a także psycholingwistyki, etnolingwistyki i socjolingwistyki i wykorzystać ją w argumentacji lub analizie wybranego zjawiska w tekście.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa rozumieć znaczenie wiedzy o języku w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Treści programowe dla zajęć:

Semiotyka a semantyka językoznawcza.

Koncepcje znaczenia. Konotacja a denotacja.
Język a symbol.
Semantyka a pragmatyka.
Zmiany znaczeniowe jednostek.
Znaczenie we frazeologii.
Problemy kategoryzacji (model arystotelesowski, teoria prototypów).
Prototyp i stereotyp w aspekcie lingwistyki kognitywnej.
Wartościowanie i emocjonalność.
Profilowanie w języku i tekście.
Koncepcja ram interpretacyjnych, ramy w umyśle, ramowa analiza kultury.
W kręgu metafory i metonimii (metaforyczny i metonimiczny styl poznawczy, koncepcje metafory i metonimii, teoria amalgamatów pojęciowych, stapianie pojęć).
Onomastyka kulturowa – wybrane problemy.

Nazwa zajęć: **Współczesna kultura literacka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna najważniejsze estetyczne i ideowe orientacje polskiej literatury współczesnej;
2. zna procesy zachodzące we współczesnej literaturze: relacje między literaturą i kulturą popularną, literaturą i innymi sztukami, literaturą i mediami, literaturą i realiami gospodarki rynkowej;
3. zna mapę życia literackiego w Polsce współczesnej (pisma, nagrody, ośrodki, środowiska);
4. zna orientacje estetyczne współczesnej krytyki literackiej;
5. zna stosunek literatury współczesnej do problematyki społecznej (wykluczenie, dyskursy mniejszości, racje i spory polityczne);
6. zna najważniejsze zjawiska związane ze współczesną kulturą literacką w polskim Internecie.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wskazać zależności między instytucjami kultury a nauczaniem literatury w szkole ponadpodstawowej;
2. potrafi określić własne stanowisko wobec orientacji estetycznych współczesnej krytyki literackiej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do świadomego uczestnictwa we współczesnej kulturze i w życiu literackim, ze zrozumieniem i otwartością traktując różne tendencje estetyczne i kulturowe;
2. jest gotów/gotowa zabrać głos publicznie i formułować sądy na temat najnowszych faktów literackich i kulturalnych.

Treści programowe dla zajęć:

Najważniejsze zjawiska, nurty i języki współczesnej literatury polskiej.
Instytucje życia literackiego: czasopisma, nagrody literackie, festiwale itp.
Geografia literacka Polski współczesnej (ośrodki, centrale, prowincje) i sposoby uczestnictwa w kulturze literackiej.
Miejsce literatury we współczesnej kulturze audiowizualnej i cyfrowej (wzajemne wpływy, zależności, przekształcenia).
Ekonomia literacka (rynek, wydawnictwa, promocja, bestsellery).
Literatura wobec kultury masowej, rynku, mediów. Rola Internetu w przekształceniu i organizacji życia literackiego.
Literatura współczesna w perspektywie socjologii i antropologii kulturowej.

Nazwa zajęć: **Laboratorium dydaktyki języka polskiego cz. 2: przygotowanie do praktyki zawodowej w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę, jak przedstawić wykaz i omówić obieg dokumentów dotyczących realizacji praktyki metodycznej w szkole ponadpodstawowej;
2. wie, na co zwracać uwagę hospitując lekcje języka polskiego, zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne obserwowane w czasie praktyk.

w zakresie umiejętności:

1. wykorzystuje multimedia i technologie informacyjne – dociera do informacji, dokonuje selekcji i oceny krytycznej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa rozumieć znaczenie twórczej pracy polonistycznej oraz ma poczucie odpowiedzialności za jej wyniki;

2. jest gotów/gotowa do współpracy z innymi osobami, zwłaszcza przedstawicielami środowiska szkoły ponadpodstawowej;
3. jest gotów/gotowa dążyć do skutecznego i efektywnego realizowania zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela polonisty.

Treści programowe dla zajęć:

Co trzeba wiedzieć o praktyce metodycznej w szkole ponadpodstawowej? Zapoznanie studenta ze swoistością szkoły ponadpodstawowej, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy oraz prowadzonej dokumentacji. Omówienie obowiązującego obiegu dokumentów dotyczących praktyki metodycznej.

Różne źródła inspiracji; forum poszukiwań i wymiany doświadczeń studentów poszukujących nowych rozwiązań, przykłady dobrych praktyk, profesjonalne strony internetowe, ciekawe lektury, informacje o przydatnych czasopiśmie metodycznych. Tworzenie Bazy polonisty – prowadzenie wykazu pomocnych stron internetowych – wartościowych i użytecznych w pracy nauczyciela języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.

Na co zwracać uwagę w czasie hospitacji/obserwacji lekcji języka polskiego? Analiza i ocena działań dydaktycznych nauczyciela polonisty na podstawie konspektów studentów z grup metodycznej. Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej i zespołowej oraz kształtowanie odpowiedzialności za powierzone zadania.

Co zawierateczka praktyk? Potwierdzenie wszystkich form i zadań praktyki (wskazania regulaminowe) Przykłady: projektów lekcji języka polskiego w oparciu o wiedzę wyniesioną z zajęć audytoryjnych, innowacji wartych upowszechnienia, integrowania wiedzy z różnych dziedzin, m.in. literaturoznawstwa i językoznawstwa, przedmiotów z bloku dydaktyki przedmiotowej oraz jej wykorzystania w szkolnej praktyce, analizy i interpretacje zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń, dydaktycznej autorefleksji oraz umiejętności krytycznego myślenia metodycznego, ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań, analizę efektów własnej pracy dydaktycznowychowawczej. Kompetentne posługiwanie się terminologią stosowaną w dydaktyce przedmiotowej.

Nazwa zajęć: Praktyki zawodowe język polski (60) i historia (60) w szkole ponadpodstawowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna zakres zadań dydaktycznych realizowanych przez szkołę;
2. zna w zakresie przewidzianym udziałem w praktykach sposób funkcjonowania placówek szkolnych i oświatowych oraz rodzaje wymaganej dokumentacji.

w zakresie umiejętności:

1. posługuje się pogłębioną i uporządkowaną wiedzą polonistyczną i historyczną zorientowaną na jej zastosowanie w planowaniu i realizacji procesu dydaktycznego w szkole ponadpodstawowej;
2. stosuje w praktyce edukacyjnej uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu dydaktyki języka polskiego i historii;
3. wykorzystuje znajomość kontekstów historyczno-kulturowych, cywilizacyjnych i społecznych w interpretacji tekstów kultury stosowanych na lekcjach języka polskiego i historii;
4. wykorzystuje wiedzę na temat gatunków, konwencji, stylów w tworzeniu szkolnej narracji polonistycznej i historycznej;
5. stosuje wiedzę nt. mediów/nowych mediów w edukacji polonistycznej i historycznej w szkole ponadpodstawowej;
6. stosuje szczegółową wiedzę nt. instytucji szkoły do realizacji zadań przewidzianych wymogami praktyki dydaktycznej w zakresie języka polskiego i historii;
7. stosuje wiedzę metodyczną z zakresu języka polskiego i historii w projektowaniu oraz realizacji lekcji i zajęć pozalekcyjnych w szkole ponadpodstawowej;
8. stosuje wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy;
9. kształtuje wybrane kompetencje kluczowe i kulturowe uczniów w zakresie edukacji polonistycznej i historycznej w szkole ponadpodstawowej;
10. wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje niezbędne do projektowania i prowadzenia lekcji języka polskiego i historii w szkole ponadpodstawowej;
11. samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija umiejętności zawodowe kierując się wskazówkami opiekuna praktyki zawodowej;
12. posługuje się podstawowymi programami komputerowymi (edytory tekstu, programy do tworzenia prezentacji itp.);
13. wykorzystuje tożsamościowy i więziotwórczy potencjał szkolnej wiedzy polonistycznej i historycznej;
14. pracuje w zespole wedle celów i wskazówek formułowanych przez opiekuna praktyk.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa kształtować wybrane kompetencje kluczowe i kulturowe uczniów w zakresie edukacji polonistycznej i historycznej w szkole ponadpodstawowej;
2. jest gotów/gotowa do wyszukiwania, analizowania, oceniania, selekcjonowania i wykorzystywania informacji niezbędnych do projektowania i prowadzenia lekcji języka polskiego i historii w szkole ponadpodstawowej;
3. jest gotów/gotowa do samodzielnego zdobywania wiedzy i rozwijania umiejętności zawodowych kierując się wskazówkami opiekuna praktyki zawodowej;
4. jest gotów/gotowa do wykorzystywania tożsamościowego i więziotwórczego potencjału szkolnej wiedzy polonistycznej i historycznej;
5. jest gotów/gotowa pracować w zespole wedle celów i wskazówek formułowanych przez opiekuna praktyk.

Treści programowe dla zajęć:

Pogłębiona i uporządkowana wiedza polonistyczna i historyczna zorientowana na zastosowania praktyczne w szkole ponadpodstawowej.

Uporządkowana wiedza szczegółowa z zakresu dydaktyki języka polskiego i historii w szkole ponadpodstawowej.

Pogłębiona wiedza polonistyczna i historyczna niezbędna do interpretacji tekstów kultury, w tym źródeł historycznych, w szkole ponadpodstawowej.

Wiedza o rodzajach i typach narracji polonistycznej i historycznej ukierunkowana na szkolną praktykę edukacyjną.

Pogłębiona wiedza nt. metodyki wykonywania typowych zadań, norm, procedur i dobrych praktyk w edukacji polonistycznej i historycznej w szkole ponadpodstawowej.

Podstawy bezpieczeństwa i higieny w pracy w szkole.

Podstawy wiedzy nt. organizacyjnego i prawnego funkcjonowania szkoły i obowiązków nauczycieli.

Kompetencje kluczowe i kulturowe w zakresie edukacji polonistycznej i historycznej w szkole ponadpodstawowej.

Tożsamościowy i więziotwórczy potencjał szkolnej edukacji polonistycznej i historycznej.

Zasady pracy w zespole, także pod kierunkiem opiekuna praktyki.

Zasady i techniki tworzenia dokumentacji (konspekty, sprawozdania, arkusze obserwacyjne).

Zasady i techniki tworzenia prezentacji na potrzeby szkolnej edukacji historycznej.

Nazwa zajęć: **Laboratorium dydaktyki historii cz. 2: ewaluacja praktyki w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna w zakresie niezbędnym do realizacji i ewaluacji praktyk zawodowych podstawę programową oraz zasady integracji międzyprzedmiotowej.

w zakresie umiejętności:

1. analizuje praktyki (i potrafi wyciągnąć wnioski) pod kątem stosowanej w praktyce edukacyjnej uporządkowanej wiedzy szczegółowej z zakresu dydaktyki historii w szkole ponadpodstawowej;
2. analizuje praktyki (i potrafi wyciągnąć wnioski) pod kątem zastosowania wiedzy metodycznej z zakresu historii w projektowaniu oraz realizacji lekcji i zajęć pozalekcyjnych w szkole ponadpodstawowej;
3. analizuje praktyki (i potrafi wyciągnąć wnioski) pod kątem kształtowania wybranych kompetencji kluczowych i kulturowych uczniów w zakresie edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa analizować praktyki (i wyciągnąć wnioski) pod kątem kształtowania wybranych kompetencji kluczowych i kulturowych uczniów w zakresie edukacji historycznej w szkole ponadpodstawowej.

Treści programowe dla zajęć:

Zastosowanie uporządkowanej wiedzy szczegółowej z zakresu dydaktyki historii podczas praktyk w szkole ponadpodstawowej.

Zastosowanie podstawowej wiedzy nt. metodyki wykonywania typowych zadań, norm, procedur i dobrych praktyk w edukacji historycznej podczas praktyk w szkole ponadpodstawowej.

Zastosowanie wiedzy nt. kompetencji kluczowych i kulturowych w zakresie edukacji historycznej podczas praktyk w szkole ponadpodstawowej.

Nazwa zajęć: Lingwistyka tekstu i dyskursu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna definicję pojęć: tekst, dyskurs, komunikacja, styl i gatunek w celu opisu omawianych zjawisk językowych charakterystycznych dla współczesnej polszczyzny;
2. zna różne koncepcje gatunku, rozumie wieloaspektowość opisu gatunków;
3. zna i wie, jak charakteryzować różne sposoby badania dyskursu wynikające z tradycji francuskiej i anglosaskiej (m.in. krytyczna analiza dyskursu, narzędzia kognitywne w analizie dyskursu i in.);
4. zna definicję tekstu z perspektywy lingwistycznej (relacja tekst a inne jednostki języka, w tym zdanie) i semiotycznej, a także wskazać wykładniki tekstowości;
5. zna i rozumie pojęcie metatekstu i wie, jak określić rolę metatekstyzmów w tekście;
6. rozumie rolę i funkcję podmiotu w tekście, a także zna jej wpływ na kształtowaną relację nadawczo-odbiorczą.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wskazać i scharakteryzować różne typy dyskursów;
2. potrafi wskazać wyznaczniki gatunkowe, a także zanalizować zmiany (w tym zjawisko hybrydyzacji) w obrębie wybranych gatunków;
3. potrafi wyróżnić i nazwać typy tekstów charakterystyczne dla różnych dyskursów;
4. potrafi wskazać relację między tekstem a kontekstem, zna różne sposoby definiowania kontekstu, a także potrafi wykorzystać kontekst do analizy tekstu;
5. potrafi zinterpretować i zanalizować dowolny tekst, korzystając z różnych metodologii językoznawczych (w tym strukturalizm, pragmatyka, kognitywizm);
6. potrafi scharakteryzować i wykonać wybrane operacje na tekście (w tym streszczenie, dekompozycja, transformacje);
7. potrafi poprawnie korzystać z przedstawianej na zajęciach terminologii językoznawczej;
8. potrafi czytać artykuły dotyczące różnych sposobów analizy i interpretacji wybranych tekstów, dyskutując z przyjętymi założeniami; wskazywać ich zastosowanie w praktyce;
9. umie powiązać wiedzę z zakresu językoznawstwa z elementami wiedzy historycznoliterackiej i teorii literatury, a także medioznawstwa, psycholingwistyki i socjolingwistyki;
10. umie zdefiniować problem modalności i intencjonalności tekstu i potrafi pokazać różnice między typami modalności obecne w analizowanym tekście.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa rozumieć znaczenie wiedzy o języku w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Treści programowe dla zajęć:

Tekst, dyskurs, komunikacja.

Typy tekstów.

Tekst i kontekst.

Metatekst.

Odmiany dyskursu.

Jak analizować dyskurs? – różne koncepcje badawcze.

Podmiot w języku i tekście.

Intencjonalność i problemy modalności. Rama modalna.

Gatunek – styl – tekst.

Typologia gatunków.

Operacje na tekście (np. streszczenie, dekompozycja, transformacje).

Nazwa zajęć: Warsztat badawczy historyka mediewisty

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę i wyobrażenie, co rozumiemy pod pojęciem warsztatu badawczego historyka mediewisty;
2. zna główne wyznaczniki edycji i redakcji tekstu naukowego dotyczącego wieku średniowiecza;
3. zna specyfikę źródeł różnych kategorii (źródła archeologiczne, ikonograficzne, językowe).

w zakresie umiejętności:

1. potrafi stosować metody pracy z tekstem źródłowym;
2. potrafi wykonać kwerendę bibliograficzną dotyczącą stanu badań z problematyki mediewistycznej; oraz wie, jak sporządza się różne typy przypisów i bibliografii;

3. potrafi korzystać z internetowych baz katalogowych bibliotek i archiwów w poszukiwaniu materiałów z mediewistyki;
4. potrafi wskazać główne wyznaczniki edycji i redakcji tekstu naukowego dotyczącego wieku XIX i sporządzić różne typy przypisów i bibliografii.

Treści programowe dla zajęć:

Metody pracy z tekstem źródłowym do historii średniowiecza.
Krytyczna analiza przykładowego materiału źródłowego.
źródła do badań nad średniowieczem.
Zasady korzystania z archiwów i bibliotek (także cyfrowych).
Obszary badawcze historii średniowiecza.
Nauka sporządzania przypisów do wybranego tematu z mediewistyki.
Metody pracy z średniowiecznym tekstem źródłowym.
Krytyczna analiza przykładowego materiału źródłowego.
Źródła do badań nad średniowieczem.

Nazwa zajęć: **Warsztat badawczy historyka dziejów nowożytnych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna główne kierunki badań nad historią nowożytną.

w zakresie umiejętności:

1. wykorzystuje zasady i metody pracy z tekstem źródłowym;
2. potrafi korzystać z zasobów archiwalnych;
3. wykorzystuje podstawy warsztatu pracy badacza historii nowożytnej;
4. potrafi wykonać kwerendę źródłową w ośrodkach bibliotecznych w zakresie wskazanego obszaru badań;
5. potrafi opatrywać redagowane teksty wymagającym aparatem krytycznym.

Treści programowe dla zajęć:

Obszary badawcze historii Polski i powszechnej XVI-XVIII wieku.
Zasady korzystania ze zbiorów archiwalnych i bibliotecznych (również cyfrowych).
Metody pracy z tekstem źródłowym pisanym.
Krytyczna analiza pisanego tekstu źródłowego.
Edycja źródłowa i zasady jej przygotowania.

Nazwa zajęć: **Warsztat badawczy historyka XIX wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę, co rozumiemy pod pojęciem warsztatu badawczego historyka XIX wieku;
2. zna specyfikę korespondencji prywatnej jako źródła historycznego do badań nad historią XIX i początkiem XX wieku;
3. zna specyfikę pamiętników, dzienników i wspomnień jako źródeł historycznych do badań nad XIX i początkiem XX wieku;
4. zna specyfikę prasy i publicystyki jako źródeł historycznych do badań nad XIX i początkiem XX wieku;
5. zna specyfikę ikonografii jako źródła historycznego do badań nad XIX i początkiem XX wieku.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyszukać literaturę przedmiotu oraz źródła do wybranego tematu z zakresu historii XIX i początków XX wieku;
2. potrafi dokonać analizę i interpretację wybranych rodzajów źródeł do historii XIX wieku;
3. potrafi twórczo zinterpretować i krytycznie ocenić oraz zastosować w pracy wybrane rodzaje źródeł.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, a także ma świadomość znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych.

Treści programowe dla zajęć:

Postępowanie badawcze historyka XIX wieku oraz jego warsztat pracy – zdefiniowanie i ogólne omówienie zagadnienia. Wybór problematyki badawczej z zakresu historii XIX i początków XX wieku. Zgromadzenie i rozpoznanie literatury przedmiotu do wybranego tematu z zakresu historii XIX i początków XX wieku. Nauka sporządzania wykazu tejże literatury, czyli bibliografii. Sposoby wyszukiwania potrzebnej literatury przedmiotu do wybranego tematu z zakresu historii XIX i początków XX wieku: bibliografie, elektroniczne i tradycyjne katalogi biblioteczne oraz internetowe bazy danych.

Sposoby wyszukiwania źródeł historycznych do wybranego tematu z zakresu historii XIX i początków XX wieku w archiwach, bibliotekach i muzeach oraz innych instytucjach naukowych.

Zasady analizy zgromadzonej literatury i źródeł do wybranego tematu z zakresu historii XIX i początków XX wieku oraz przystąpienie do właściwego jej opracowania.

Korespondencja prywatna jako źródło historyczne do badań nad XIX i początkiem XX wieku, przykłady analizy.

Pamiętniki, dzienniki i wspomnienia jako źródła historyczne do badań nad XIX i początkiem XX wieku i przykłady analizy.

Prasa i publicystyka jako źródła historyczne do badań nad XIX i początkiem XX wieku i twórcza ich interpretacja.

Ikonografia jako źródło historyczne do badań nad XIX i początkiem XX wieku, przykłady twórczej analizy i interpretacji.

Nazwa zajęć: Laboratorium literatury XX wieku

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna zjawiska estetyczno-literackie charakterystyczne dla XX wieku;
2. zna treść utworów literackich i wie, jak umieszczać je w kontekstach kulturowych, społecznych, filozoficznych, a także w perspektywie innych sztuk;
3. rozumie zjawiska literackie i kulturowe w perspektywie ich historyczności i procesualności.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi interpretować zjawiska estetyczno-literackie charakterystyczne dla XX wieku;
2. potrafi analizować i interpretować dzieła w trzech porządkach: a) wydarzenia (utwór), b) rytmu przemian historycznych, społecznych, filozoficznych i estetycznych (formacja) oraz c) „długiego trwania” (powiązania utworu z macierzystym kontekstem kulturowym i tradycją);
3. potrafi dostrzec odmienne modalności interpretacyjne (wynikające z zastosowania w procedurach lekturowych różnych narzędzi i języków badawczych).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. posiada świadomość procesualności historii literatury i jest gotów/gotowa dostrzegać jej znaczenie w procesach komunikacji społecznej.

Treści programowe dla zajęć:

Awangarda i awangardyzm
Klasycyzm nowoczesny
Programowość, metaliterackość, autotematyzm
Katastrofizm i utopizm
Psychologizm w literaturze
Historia, historyzm i powieść historyczna jako zjawiska i problemy literatury po 1918 roku
Literatura i kultura popularna
Krytyka literacka i spory krytycznoliterackie okresu międzywojennego i powojennego
Literatura wobec wojny, okupacji i Zagłady
Literatura powojenna wobec tradycji literackiej
Przełomy polityczne a literatura i życie literackie
Procesy i projekty emancypacyjne
Literatura zaangażowana – literatura krytyczna
Nostalgia, pamięć, wygnanie jako problemy literatury powojennej w kraju i na emigracji
Absurd, groteska, ironia, satyra
Literatura faktu, reportaż i formy pokrewne
Wielokulturowość i wieloetniczność w literaturze
Literatura a gender

Nazwa zajęć: Laboratorium dydaktyki języka polskiego, cz. 2: ewaluacja praktyki w szkole ponadpodstawowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna zagadnienia z zakresu dydaktyki języka polskiego w szkole ponadpodstawowej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi projektować i autoewaluować ścieżkę własnego rozwoju, zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego w zakresie nauczanego przedmiotu;
2. potrafi przedstawić kompletną i poprawną dokumentację praktyk.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa wykorzystywać zdobytą wiedzę z zakresu dydaktyki przedmiotowej w celu analizy sytuacji obserwowanych na praktykach;
2. jest gotów/gotowa podejmować autorefleksję nad własnym rozwojem zawodowym, potrzebami i celami w procesie identyfikacji z rolą nauczyciela;
3. jest gotów/gotowa do rozpoznawania etycznych aspektów pracy nauczyciela ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji komunikacyjnych.

Treści programowe dla zajęć:

Refleksja na temat dotychczasowego kształcenia psychologiczno-pedagogicznego (wiedzy, umiejętności doświadczeń z praktyki) odniesienie do indywidualnych potrzeb i wartości jako studenta i przyszłego nauczyciela (osobiste odniesienie, uwewnętrznienie treści).

Rozpoznanie i analiza powiązań między treściami realizowanymi na różnych przedmiotach psych.-ped., wspieranie tworzenie umysłowej mapy mamy całości – zintegrowanie treści.

Zasoby własne w pracy nauczyciela – projektowanie ścieżki własnego rozwoju, identyfikacja potrzeb i celów osobistych i zawodowych, metody i techniki samorozwojowe, kompetencje komunikacyjne.

Teczka praktyk zawierająca konspekty, plany dydaktyczne oraz pomoce dydaktyczne wytworzone w czasie praktyk.

Nazwa zajęć: **Tradycje i dyskursy nowoczesności**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna granice nowoczesności i jej cechy konstytutywne;
2. zna pola sporu o charakter i cechy nowoczesności oraz związek tych dyskusji z sekwencją zagadnień omawianych na zajęciach z literatury i historii w szkole ponadpodstawowej;
3. zna formę dyskursów kluczowych dla nowoczesności w celu zintegrowania tych treści z materiałem nauczania w szkole ponadpodstawowej;
4. zna odzwierciedlające się w literaturze idee, koncepcje, prądy, ruchy znaczące dla nowoczesności;
5. zna wczesne, przednowoczesne tradycje nowoczesności;
6. zna ewolucję zjawisk literackich i kulturowych dokonującą się w obrębie formacji nowoczesnej, począwszy od XVIII wieku, przez wiek XIX aż po XX.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi interpretacyjnie wykorzystać wiedzę zdobytą podczas zajęć.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma wysoko rozwiniętą świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych;
2. jest gotów/gotowa do uczestnictwa w kulturze, w tym także jej krytycznego odbioru;
3. jest gotów/gotowa do ochrony środowiska naturalnego.

Treści programowe dla zajęć:

Różne teorie i wyznaczniki nowoczesności, spór o jej granice i cechy konstytutywne; dialektyka Oświecenia; nowoczesność romantyczna; estetyka Baudelaire'a; pozytywizm i Młoda Polska a nowoczesność; nowoczesność i awangarda; infrastruktura i „logika kulturowa”.

Problem rozumu i racjonalności jako kluczowy dla nowoczesności; dziedzictwo rewolucji francuskiej a wektory poszukiwań estetycznych; nowatorstwo a „estetyka zdrowego rozsądku”; „kultura ekspercka”.

Tradycja jako przedmiot refleksji współczesnej humanistyki; studia nad pamięcią.

Romantyczne korzenie awangardyzmu; estetyka formy a estetyka buntu – symbolizm, ekspresjonizm, futurizm, abstrakcjonizm, konstruktywizm, nadrealizm.

Dziewiętnastowieczne i współczesne formy uzewnętrzniania się residuum oralnego, różne postaci eksploracji folkloru, pieśniowość – od literatury staropolskiej po stylizacje folkowe z przełomu XX i XXI; współczesna oralność; różne źródła kultury popularnej.

Dziewiętnastowieczne i dwudziestowieczne „opisania ziemi” – terytorium, pejzaż, mieszkańcy w perspektywie geopoetyki.

Utopie, antyutopie, dystopie; dwudziestowieczna fantazy a młodopolskie; romantyczne i dawne wyobrażenia locus horridus.

Rola afektów w życiu człowieka i społeczeństwa; afekty, uczucia, „nerwy”, emocje; literatura, dramat XVII-XX wieku jako laboratorium życia duchowego i uczuciowego człowieka.

Dwudziestowieczne i dziewiętnastowieczne cyganerie artystyczne w poszukiwaniu średniowiecznych i antycznych przodków.

Kryzys teodycei; Refleksja o naturze zła – metafizycznego, ludzkiego, zła historii; żywotność myśli gnostyckiej.

Nowożytne, romantyczne, scjentystyczne i ponowoczesne koncepcje natury; ujęcia ekokrytyczne.

Poetyka i rola dyskursów w organizowaniu życia społecznego; monomit i polimityczność. „małe” i „duże” narracje.

Nowoczesne koncepcje historii; człowiek wobec historii.

Darwin i kryzys antropocentryzmu.

Doświadczenie, doświadczanie i sprawstwo człowieka.

Spory o naturę więzi społecznej; kondycja ludzka i miejsce pracy; teoria klasy próżniaczej a filozofia pracy.

Nowoczesne ruchy emancypacyjne; rewolucja czy ewolucja?; wolność i instytucjonalizacja władzy; płć, feminizm, gender; „literatury mniejsze”.

Sarmatyzm, republikanizm szlachecki, anarchizm; romantyczne, poromantyczne, awangardowe i poawangardowe koncepcje polityczne i pojęcia wolności; myśl postzależnościowa i postkolonialna; podległość-wolność-panowanie w polskiej literaturze XIX i XX wieku.

Nazwa zajęć: Polszczyzna historyczna – laboratorium komparatystyczne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. referuje poglądy na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych języków słowiańskich, ich relacji do języka prasłowiańskiego rozumianego jako hipoteza naukowa oraz do języka staro-cerkiewno-słowiańskiego jako najdawniejszego słowiańskiego języka literackiego, dziś martwego;

2. omawia rolę wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi czytać ze zrozumieniem i samodzielnie komentować prace teoretyczne z zakresu językoznawstwa (zwłaszcza diachronicznego) oraz prawidłowo posługiwać się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu językoznawstwa diachronicznego;

2. potrafi omówić rolę i efekty wzajemnego oddziaływania na siebie języków słowiańskich w trakcie ich rozwoju historycznego ze szczególnym uwzględnieniem roli języka polskiego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do czynnego uczestniczenia w zespołowym rozwiązywaniu problemów z zakresu lingwistycznej interpretacji polskich i słowiańskich tekstów dawnych.

Treści programowe dla zajęć:

Ogólna charakterystyka języka prasłowiańskiego.

Ogólne warunki i przebieg postawiania literackich odmian języków słowiańskich.

Rozwój alfabetów słowiańskich.

Rozpad wspólnoty prasłowiańskiej (fonetyka, słownictwo).

Wpływ polszczyzny na inne języki słowiańskie.

Nazwa zajęć: Warsztat badawczy historyka dziejów najnowszych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna zasady wykonania kwerendy naukowej do opracowywanego problemu;

2. zna podstawową literaturę przedmiotu dotyczącą okresu XX wieku i potrafi się nią posługiwać;

3. zna główne archiwa do historii najnowszej oraz ich zasoby.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi samodzielnie dokonywać weryfikacji wiedzy zawartej w opracowaniach naukowych, dokonywać ich kwalifikacji pod kątem wiarygodności;

2. potrafi samodzielnie dobierać źródła, poddawać je krytycznej analizie pod kątem ich zawartości;

3. potrafi samodzielnie wybrać problem badawczy, opracować harmonogram prac badawczych i konstruować plan pracy.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa dostrzegać i interpretować podczas dyskusji podstawowe problemy w historii oraz społeczne uwarunkowania ich powstawania;

2. jest gotów/gotowa prezentować wyniki badań, uwzględniając szacunek dla odmiennych poglądów;

3. jest gotów/gotowa umiejętnie kształtować dyskusję, uczyć tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka.

Treści programowe dla zajęć:

Konstruowanie tematów badawczych z zakresu historii Polski i powszechnej XX wieku.

Zasady gromadzenia podstawowej literatury naukowej do danego tematu badawczego.

Opracowanie tematu i układu treści w pracy opartej na materiale źródłowym.

Zapoznanie się z głównymi archiwami i ich zawartością.

Wybor odpowiednich zespołów archiwalnych powiązanych merytorycznie z badanym problemem.
Umiejętność organizowania dyskusji nad tytułowym problemem.
Konstruowanie tekstu historycznego.

Nazwa zajęć: Laboratorium psychologiczne: przygotowanie do praktyk w szkole ponadpodstawowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. rozumie pojęcie autorefleksji i samorozwoju oraz konieczność ciągłego rozwijania się i doskonalenia dla efektywnego funkcjonowania w roli nauczyciela;
2. zna i rozumie mechanizm stresu i wypalenia zawodowego w pracy nauczyciela.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi identyfikować i analizować sytuacje trudne w szkole, aktywnie poszukuje strategii radzenia sobie w sytuacjach trudnych (w tym strategii radzenia sobie ze stresem w sytuacjach szkolnych).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do podejmowania działań w obszarze profilaktyki zdrowia i higieny pracy w zawodzie nauczyciela (stres, wypalenie zawodowe, radzenie sobie z trudnościami);
2. jest gotów/gotowa do refleksji nad własnymi potrzebami i celami w procesie identyfikacji z rolą nauczyciela.

Treści programowe dla zajęć:

Refleksja na temat dotychczasowego kształcenia psychologiczno-pedagogicznego (wiedzy, umiejętności doświadczeń z praktyki) odniesienie do indywidualnych potrzeb i wartości jako studenta i przyszłego nauczyciela (osobiste odniesienie, uwewnętrznienie treści).

Zasoby własne w pracy nauczyciela – metody samooceny zasobów i ograniczeń, sposoby wspieranie rozwoju osobistego, nauczyciel w procesie uczenia się przez całe życie. Indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami w relacjach.

Stres i zarządzanie stresem – czynniki obciążające w pracy nauczyciela, czynniki indywidualne wpływające na reakcję stresową i ich identyfikacja, strategie radzenia sobie ze stresem

Nauczycielskie wypalenie zawodowe: Procesu wypalenia zawodowego i jego składowe. Profilaktyka wypalenia zawodowego w pracy nauczyciela.

Nazwa zajęć: Dydaktyka języka polskiego cz. 2

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna treść podstawowych dokumentów oświatowych (zwłaszcza podstawy programowej do języka polskiego);
2. zna terminy, zagadnienia, szeroko pojętą problematykę związaną z procesem planowania i organizowania procesu dydaktycznego w zakresie przedmiotu „język polski” w liceum i technikum.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać znajomość treści podstawowych dokumentów oświatowych w praktyce;
2. rozpoznaje czynniki warunkujące efektywność kształcenia polonistycznego w liceum oraz tworzy sprzyjające środowisko edukacyjne z wykorzystaniem tradycyjnych i nowoczesnych środków dydaktycznych (ze szczególnym uwzględnieniem technologii informacyjno-komunikacyjnych);
3. potrafi zaplanować pracę na lekcjach języka polskiego w liceum z uwzględnieniem zindywidualizowanego wspomagania rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości;
4. potrafi dobierać formy pracy i metody kształcenia właściwe dla specyfiki przedmiotu, potrzeb ucznia i programu profilaktyczno-wychowawczego szkoły, z uwzględnieniem działań innowacyjnych;
5. potrafi przeprowadzić diagnozę, kontrolę i ocenę działań edukacyjnych ucznia oraz motywować go do samorozwoju;
6. potrafi zaprojektować lekcję, cykl lekcji, projekt edukacyjny, samodzielnie stworzyć plan wynikowy i inne narzędzia edukacyjne, korzystać z otwartych zasobów edukacyjnych, zaplanować formy indywidualnych ścieżek kształcenia;
7. potrafi zapoznać ucznia z interdyscyplinarną i zinterioryzowaną wiedzą o świecie, z odwołaniami do syntezy sztuk, kodów różnych sztuk; potrafi motywować uczniów do lektury różnych tekstów w ich warstwie semiotycznej i semantycznej;
8. potrafi współpracować z innymi nauczycielami, pracownikami szkoły, ekspertami oraz rodzicami i opiekunami uczniów.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa dostrzec uczniowską indywidualność, potrzeby i stymulować dalszy rozwój uczniów;

2. jest gotów/gotowa do inspirowania uczniów, zachęcania do uczestnictwa w kulturze, krytycznego i etycznego jej odbioru.

Treści programowe dla zajęć:

Dominanty kształcenia polonistycznego w liceum: kształcenie literackie i kulturowe akcentujące aspekty egzystencjalne, związek z dziedzictwem kulturowym i dialog z tradycją, rozwój kompetencji językowej rozumianej jako podstawa rozumienia tekstów oraz sposób komunikowania się ze światem, tworzenie własnych tekstów z uwzględnieniem zasad retoryki, refleksyjny odbiór przekazów medialnych.

Miejsce przedmiotu „język polski” na III etapie edukacyjnym w kontekście dokumentów oświatowych oraz treści kształcenia z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

Planowanie i organizowanie procesu dydaktycznego na lekcjach języka polskiego na poziomie liceum i technikum z uwzględnieniem rozmaitych kontekstów, integracji międzyprzedmiotowej, syntezy sztuk, zróżnicowania stanowisk naukowo-badawczych oraz z wykorzystaniem narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Typy i modele lekcji języka polskiego na III etapie edukacyjnym. Tradycyjne i nowoczesne metody nauczania. Uwarunkowania wyboru instrumentarium metodycznego w społeczeństwie informacyjnym. Metody i techniki usprawniania komunikacji z uczniem.

Rola analogowych i cyfrowych zasobów edukacyjnych w liceum i technikum (podręczniki, czasopisma polonistyczne, repetytoria, platformy edukacyjne, repozytoria cyfrowe, blogi oświatowe i inne materiały dydaktyczne do nauki języka polskiego).

Rodzaje i funkcje oceniania. Formy ewaluacji. Ocenianie ucznia jako proces wspierania jego edukacyjnego rozwoju. Edukacyjna wartość dodana jako efekt współpracy z innymi nauczycielami, pracownikami szkoły i ekspertami w zakresie doskonalenia warsztatu pracy.

Style i techniki pracy z uczniem. Nauczanie zespołowe i interdyscyplinarne. Rozwój metapoznania. Motywowanie do kreatywnej współpracy na „godzinach polskiego”, szczególnie podczas analizy i interpretacji tekstów literackich oraz tekstów ikonicznych.

Metody i techniki usprawniania komunikacji z uczniem. Tworzenie podstaw dialogu edukacyjnego w klasie szkolnej i podczas zajęć pozalekcyjnych. Rozwijanie postaw społecznych i etycznych uczniów.